

NOVE TARIFE ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO

Lani smo v Jugoslaviji proizvedli nekaj več kakor pet milijard kilovatnih ur električne energije ali okrog 3,4-krat več kakor l. 1959. To smo dosegli predvsem z velikim številom novih zmogljivosti. Izkazalo pa se je, da še ta proizvodnja ne zadovoljuje potreb gospodarstva, ki stalno narašča. Res je, da so nekatera področja, kakor n. pr. Bosna in Hercegovina, imela presežke električne energije, ni jih pa bilo mogoče popolnoma izkoristiti na drugih krajih, ker ni bilo tako razvejane mreže daljnovodov, da bi lahko prenašali tok po vsej državi.

GRADNJA DALJNOVODOV

Zadnja leta smo to vprašanje reševali s posebno pozornostjo, da bi vse električne centrale in mreže daljnovodov, transformatorskih postaj in drugih naprav spojili v enoten jugoslovanski sistem za proizvodnjo in razdeljevanje električne energije.

Lani smo v tej smeri dosegli nadaljnji napredek. Posebno važen je daljnovod Jajce—Zagreb, dolg okrog 250 kilometrov, ki so ga nedavno dogradili in ki omogoča prenos presežkov toka iz Bosne in Hercegovine v Hrvatsko in Slovenijo. Razen tega so bili dograjeni tudi daljnovodi Šabac—Novi Sad (67 km), Kolubara—Svetozarevo (113 km), Kolubara—Beograd, Loznica—Valjevo—Kolubara, Doboj—Slavonski Brod—Osijek, Mostar—Nikšić, Divača—Kozina in Sarajevo—Kakanj kakor tudi daljnovod 35 kilovoltov Nikšić—Trebinje—Dubrovnik.

Kakor pri železnicah zahtevata tudi v tej gospodarski panogi sam značaj in organizacija proizvodnje in razdelitve enoten elektrogospodarski sistem za vso državo. Ta enotnost doslej ni prišla popolnoma do izraza tako v pogojih proizvodnje kakor v poslovanju elektrogospodarskih podjetij v vseh krajih Jugoslavije. Med drugim se to nanaša tudi na cene električne energije, ki so bile različne.

Uredba o začasnih cenah in pogojih prodaje električne energije

Sedaj urejamo to z novo uredbo o začasnih cenah in pogojih prodaje električne energije. Z njo hkrati uvajamo na vsem ozemlju Jugoslavije bolj sodobni tarifni sistem. Razen tega rešujemo tudi vprašanje izgub, ki so jih imela elektrogospodarska podjetja zato, ker z dosedanjimi cenami niso mogla pokriti vseh stroškov in obveznosti.

Po uredbi bodo industriji prodajali električno energijo na temelju pogodb, ki jih bo s podjetji sklenila elektrogospodarska skupnost ali sama elektrogospodarska podjetja. Cene bodo enake za vsa sorodna industrijska podjetja v državi. Drugače povedano, cene ne bodo več odvisne od tega, kje je podjetje, temveč od tega, koliko toka troši, ob katerem času in kako. Drugi prodajni pogoji bodo prav tako v največji možni meri enotni. Tarife so tako izdelali, da so potrošniki stimulirani za najracionalnejše trošenje toka. Tako bo na primer dražji, če ga bodo uporabljali v času, ko je mreža obremenjena, cenejši pa v času, ko ga je dovolj.

V povprečju bodo cene električne energije za industrijska podjetja nekaj višje

kakor doslej. Upoštevali so, da to povišanje ne sme znatneje vplivati na proizvodne stroške in povzročiti občutnejše povišanje cen v drugih skupinah industrije, na drugi strani pa mora kriti dosedanje izgube elektrogospodarstva. Naj pripomnimo, da ustvarjamo sedaj z uvajanjem enotnih cen tudi za industrijska podjetja, ki trošijo tok, enotne pogoje v tem pogledu. Doslej so nekatera plačevala električno energijo dražje kakor druga iste vrste samo zato, ker so bila na drugem področju.

Za javno razsvetljavo, vodovod in mestni promet, potrošnje gospodinjstev, razsvetljavo društvenih prostorov in podobno bo določena samo spodnja meja cen, ki je v povprečju nižja, kakor so dosedanje cene. Okrajni ljudski odbor lahko določi cene, ki bodo višje od minimalnega zneska, in uporabi razliko za zgraditev električne mreže na svojem področju. Razumljivo je, da bodo ljudski odbori, ko si bodo zagotovili določena sredstva za izboljšanje mreže na svojem področju, računali s tem, da ne bodo občutno obremenili proračunov gospodinjstev.

Se en agregat na Zapadni Moravi

Te dni bo začel obratovati zadnji agregat 4,5 megavata v sistemu dveh hidrocentral na Zahodni Moravi, ki ju sestavljajo naprave v Medjuvršju in Ovčar Banji. Moč teh hidrocentral znaša skupno 14 megavata.

Ti hidrocentrali sta bili projektirani, da bi ob urah, ko je potrošnja največja, dopolnjevali z električno energijo energetski sistem Srbije. Zato delujeta pri nizkem vodostaju podnevi s prekinitvami. V razdobju dežja pa je njihovo obratovanje nepretrgano. Vsaka izmed teh naprav spušča skozi turbine po 45 kubikov vode na sekundo, ko dela s popolno obremenitvijo.

Centrala v Ovčar Banji ima majhno jezero, kjer lahko akumulira okrog milijon kubikov vode s padcem 19 m, medtem ko je jezero v Medjuvršju precej večje in lahko shranijo 18 milijonov kubikov vode s padcem 21 metrov.

Dograditev tega sistema je posebno važna za področje Užica in Čačka, kjer zelo potrebujejo električno energijo zaradi neposredne bližine valjarne bakra v Sevoju, ki zahteva velike količine električne energije.

Al. Dj.

Uredba o izpremembah in dopolnitvah takšne tarife zakona o taksah

Te spremembe ukinjajo takse na motorna vozila, ki jih uporabljajo invalidi zase. Prav tako ukinjajo takse na gasilska cestna motorna in vprežna vozila, motorna in vprežna cestna vozila komunalnih podjetij in obratov in drugih komunalnih organizacij kakor tudi takse na motorna cestna vozila Avto-moto zveze Jugoslavije, ki jih ta dobi od Jugoslovanske ljudske armade, služijo pa izključno za predvojaško vzgojo in vzgojo JLA.

Znižana je taksa na tovarne avtomobile, preurejene za stanovanje, in taksa na ročne mlatilnice preurejene na strojni pogon.

Po uredbi se štejejo vinogradi, ki so zasajeni delno s hibridno, delno pa s plemenito trto, kakor da so na vsej parceli posajeni samo s hibridno trto.

Uredba ukinja zvezno takso na pse in so občinski ljudski odbori pooblašteni, da lahko po potrebi uvedejo takso na pse. Ljudski odbori lahko prav tako uvedejo občinske takse na naslednjo imovino zasebnih lastnikov: sode in oljarne, ki se dajejo v najem, in na vinograde v ravnini. Ta uredba se bo uporabljala od 1. januarja l. 1957.